

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

Voor de Stad... Franco per post...

Verschijnende afnemalen in de Week... Dinsdag en Zaterdag

ADVERTENTIEN 15 cents de regel behalve 35 cents regel

DE BERAADSLAGINGEN

Grondwets-herziening.

Weldra zal het groote vraagstuk der grondwetsherziening, bij de Kamer in behandeling komen. Volgens haar gewijzigd besluit zullen de beraadslagingen over dat onderwerp op heden (maandag) een aanvang nemen. Voorziedende dat daarmede wel twee of drie dagen zullen verlopen, zullen dan ook de onmisbare beschouwingen reeds door de Kamer gemaakt zijn, alvorens het lot van het voorstel der negen Verlegenswoordigers door de Kamer beslist zij.

Zal dit voorstel in zijn geheel of met eenige wijzigingen aangenomen worden?

Wij verneemen deze vraag gerustelijk met geen te kunnen beantwoorden, en uit wel onderdrupte kringen is ons de verzekering gekomen, dat de voorstellers zelve dien uitdaging onvermijdelijk te ontmoeten zullen, ja, zelfs voegt men er bij, dat zij bij het ter tafel brengen van hun voorstel hiervan reeds het vooruitzicht hadden.

Waarom dan het voorstel gedaan? hooren wij vragen.

Voor hem, die en de beginselen, steeds door de voorstellers gehuldigd, en den gang der onafhankelijkheden nagaat en overweegt, en daarbij zich eenig donkbeeld vormt van de wijze, waarop soms een edel en grootsch doel moet bereikt worden, kan deze vraag ligt beantwoord worden. Onder de verhandelende beschouwingen welke zij intusschen bij ons doot ontstaan, bepalen wij ons bij de twee volgende, welke wij als onmiddellijke gevolgen van het voorstel, wanneer het, zooals te voorzien is, verworpen wordt, beschouwen.

Het eerste gevolg, dat nu reeds een begin van wording gekregen heeft, en zelfs tot zekere mate aangegroeid is, bestaat in de impulsie, welke de publieke opinie, door het voorstel, ten voordeele der herziening verkregen heeft en de meerdere kennis welke diezelfde publieke opinie heeft erlangd van onze grondwettige instellingen, zooals zij zijn; van de leemten, welke er in bestaan; van hare geschiktheid om naar alle vormen gekend te worden, en eindelijk van de verbeteringen, welke in dezelve zouden moeten worden aangebracht. De memorie van toelichting bij het voorstel gevoegd, de beden-

kingen door de afstemming, het midden tusschen de beide partijen, door de voorstellers op die bedenkingen gedaan, hebben deze aangelegenheid in een daglicht gesteld, zóó dat hij, die dezelve thans niet begrijpt, al heeft hij geene andere kennis van staats- en staats-huishoudkunde dan die, welke het gezond verstand hem geeft, gezegd mag worden vrijwillig de oogen voor het licht te slaufen. (Wij stellen ons voor om van die memorie van toelichting, bedenkingen en antwoorden een overzicht te leveren, dat ongetwijfeld onzen lezers genoeg zal doen.)

Met doel, de voorlichting der publieke opinie, kan niet meer verijdeld worden, ook niet door eene afstemming van de voorstellen. En wanneer, na die voorlichting, de publieke opinie ten voordeele eener herziening onzer grondwettige waarborgen gezind wordt, dan is er reeds veel gewonnen op het veld van vooruitgang, dan is een einde gemaakt aan de onbegrijpelijke en voor de natie beleedigende taktiek der regering, of althans van den heer VAN HALL, om zich omtrent dit onderwerp in een minachtend stilzwijgen op te sluiten. En eenmaal, wellicht spoedig, zal de regering voor de stem der publieke opinie moeten buigen, door of aan de herziening de hand te leenen, of bij obstinate volharding af te zakken en plaats te maken voor zulke mannen, die haar beter zullen weten te eerbiedigen.

Een tweede gevolg van het bewuste voorstel, ingeval van afstemming, werkt onmiddellijk op de regering en op de kamer zelve. Ofschoon het voorstel is van de leden der Kamer tot hunne medeleden, komt het ons onmogelijk voor, dat de regering aan de behandeling van hetzelfde geen deel neme. Zij zal nu wel verplicht zijn het stilzwijgen te breken en raiterlijk voor hare denkwijze uittekomen; de heer VAN HALL zal niet kunnen zeggen, dat hij niet voor dat onderwerp spreken wil, noch daaromtrent eenige belofte wil afleggen. Zij zal zelfs zich niet kunnen bepalen om haar gevoelens alleenlijk over het voorstel, als voorstel, blootteleggen, maar zal ook wel gedwongen zijn, den inhoud en het doel van het voorstel aan te roeren, en alzoo zal de natie thans met zekerheid vernemen, welke gedachten de regering omtrent de grondwetsherziening koestert. Het valt wel niet te betwijfelen dat zij met hand en tand het behoud van het oude zal voor-

staan; haar voorleedene, als regering wel te verstaan, het vooruitzicht. Maar zij zal zich niet meer laten vergeren bij eene bloote weigering; zij zal de gronden moeten open leggen, waarom zij aan de natie eene herziening, (zegge verbetering) harer grondwettige waarborgen onthouden wil. Waarlijk, indien zij daartoe geene betere en hechtere gronden aanvoert, dan in de bedenkingen der afstemmingen zijn vooruitgebracht, zal zij eene moeilijke taak te vervullen, eenen harden strijd te voeren hebben, tegenover de voorstellers en de mogelijke voorstanders die zij nog in de kamer zullen aantreffen.

En de kamer zelve? Voor haar, althans voor een groot aantal harer leden is het voorstel een doorn in het oog. Het is ons zelfs bekend, dat menigeen daarover niet zeer op zijn gemak is. Want door de openbare discussie welke op lidde is, zal niet meer, zooals vroeger, de geest der meerderheid omtrent de grondwetsherziening blijkbaar, maar het individueel gevoel van elk lid in het bijzonder, zoowel der sprekers als der stemmers, zal openbaar zijn. Het zal nu der natie duidelijk worden, wie harer vertegenwoordigers haar onder het onbestel gebukt wil doen houden, en wie haan haar wil doen deelen in de voordeelen, welke eene herziening (zegge verbetering) harer grondwettige waarborgen haar moet aanbrenge. En wanneer wij deze beschouwing in verband brengen, met hetgeen wij in den aanvang zeiden over de impulsie, welke door het voorstel aan de publieke opinie gegeven is, dan valt het niet te betwijfelen, dat bij de verkiezingen welke jaardijks plaats moeten hebben, het gevoel der uitvallende leden, omtrent de herziening wel bepaaldelijk in aanmerking zal komen en dat zoo de publieke opinie gunstig gestemd is en blijft voor eene herziening tegenstanders derzelve weinig kans op herkiezing zullen hebben. En op deze wijze zal door den tijd eene kamer gevormd worden, welke zoo niet in massa, althans bij eene overgrote meerderheid, de grondwetsherziening zal willen, en alzoo zal het streven der voorstellers voor het welzijn huns vaderlands bekroond worden. Want, die eenig begrip heeft van staatskunde, weet dat het zelden geschiedt, dat met kracht en geweld doorgezet wordt.

hij, die iets groots onderneemt ten voordeele van het algemeen welzijn, weet, dat veel aan den tijd moet overgelaten worden en reeds veel gedaan is, wanneer daartoe hechte grondslagen geleid zijn. De wijsheid, voorzigtigheid en emulie waarvan de voorstellers in hunne politieke loopbaan reeds zoo vele blijken gegeven hebben, en de hooge trap waarop zij, in dat opzigt, bij de geheele natie staan aangeteekend, doen ons niet aarzelen het gevoelen vooruit te zetten, dat ook zij de zaak onder dat oogpunt beschouwd hebben. Het gebeurde zoo wel als de wenken, welke ons daaromtrent zijn geworden, hebben ons tot dat positieve gevoelen gebracht; en, onder dat oogpunt beschouwd, is het voorstel der negen leden eene gebeurtenis, die rijk kan worden aan milde en verblijdende gebeurtenissen.

Ziedaar de gedachten, welke de toestand van het oogenblik betrekkelijk de grondwets-herziening in ons heeft doen ontstaan. Wij hebben het onlangs reeds gezegd, ook wij zijn overtuigd dat verbetering hoogst noodig is; en vermeenen ons met die verklaring voor het oogenblik te kunnen vergenoegen. Ondergeschikte gevoelens moeten achter blijven, zoo lang de omstandigheden eenheid in hoofddoel vorderen. Later, wanneer de omstandigheden het medebrengen, kan een ieder zijn gevoelens betrekkelijk die ondergeschikte zaken, als daar zijn: *form, tijd en inhoud*, mededeelen, om uit de wrijving van afwijkende gevoelens het eenige ware, het eenige goede te doen ontstaan; indien die omstandigheden geboren worden zullen wij ons gevoelens niet verbergen, maar met openhartigheid bloot leggen, ten einde ook tot dat groote doel mede te werken.

ITALIE.

ROME. Op Pinksterdag heeft zijne Z. H. in de Sixtijnse kapel de plechtige mis bijgewoond, welke door den kardinaal Ostini, bisschop van Albano werd opgedragen. Na het evangelie heeft de heer J. G. Selbman, uit Dresden, leerling van het collegie der Propaganda, eene latijnsche rede gehouden. — Z. H. den Paus heeft mgr. Pa cal Coele, een zijner geheim-kamersheeren, onder de prelaten van zijn huis opgenomen.

TURKIJE.

Uit Smirna schrijft men: Met vreugde melden wij dat de congregatie der Propaganda, in overeenstemming met den aartsbisschop van Smirna, het beheer en beleid van het collegie der Propaganda in onze stad heeft toevertrouwd aan de paters Lazaristen, die van deze inrigting op den 1 juli aanstaande bezit zullen nemen. De Fransche consul-generaal, burggraaf de Segur-Montagne, heeft veel tot dat besluit toegebracht en wij twifelen geenszins of de eerw Lazaristen zullen ten volle beantwoorden aan het vertrouwen dat in hen gesteld wordt.

RUSLAND.

In eene correspondentie van de Poolse grenzen, gedateerd 15 mei, medegedeeld door een Duitsch dagblad, hetwelk men niet van partijdigheid ten gunste van Polen kan verdenken, leest men, onder anderen, het volgende: Tot de middelen, van welke de Russische regering zich bedient, om het Roomsche Catholiek geloof in Polen meer en meer afbreuk te doen, behooren ook hare maatregelen tegen de kloosters. Deze zijn thans geheel onderworpen aan de wereldlijke controle van de ambtenaren der regering, die niet alleen met het uitwendig, maar ook met het inwendig beheer dezer geestelijke gestichten belast zijn. De verkiezingen der oversten, het

honderd van kapittels en andere buitengewone vergaderingen hangen geheel van hunne vergunning af. Het aannemen van nieuwelingen, vroeger reeds zoo bemoeijelijkt is, wat de monniken betreft, staat zoo goed als verboden. Het is namelijk niet veroorloofd een' nieuveling te nemen, die 24 jaren lang eenen jongen Polen moeten, nadat zij hun 20 jaar bereikt hebben, in de krijgsdienst treden, welke hen in den Kaukasus allen lust tot het klooster beneemt.

DUITSCHLAND.

Men leest in enen brief uit Posen: Gedurende de afwezigheid van den afvalligen Czersky, die, zoo als men weet, het land op sleeptouw van Ronge rondloopt, hebben onderscheidene zijner aanhangers hem verlaten. Aan den Catholijken pastoor van Scheidemuhl, alwaar Czersky kappellaan was, en welk stadje hij door het schouwspel van zijnen val heeft geërgerd, is het gelukt verscheidene dier ongelukkigen, die zich door het voorbeeld van dien meenedigen priester hadden laten medeslepen, tot den schaaftal terug te brengen. Het is overigens alleen te Scheidemuhl niet dat de rijen der *Duitsch Catholijke kerk* dunner worden; zij maakt niet alleen overal waar zij getracht heeft te nestelen, weinig of geen voortgang, maar velen hunner leden openen weldra de oogen, verzaken hunne dwalingen en keeren tot den schoot der Kerk terug. Nog een weinig tijds, en men zal van de nieuwe secte niets anders meer spreken, dan bij wijze van herinnering en als van eene ergernis welker droevig schouwspel Duitschland aan de wereld had moeten sparen.

— De reis des konings van Pruisen naar de provincie Pruisen was nu, volgens de laatste berichten uit Berlijn, op den 20 dezer vastgesteld. Sommigen spraken van eene zamenkomst, bij die gelegenheid, tuschen genoemden monarch en den keizer aller Russen.

— In een Hoogduitsch maandwerk, getiteld *Minerva*, van februarij 1845, wordt Hanover genoemd het *brandewijnland*, gelijk China het *opiumland* heet. In het jaar 1837 alleen dronken de Hanoveranen voor 5,090,358 thaler en 16 grosschen aan brandewijn.

— Sedert dat de Duitse landverhuizers de Vereenigde Staten tot hun vaderland hebben gekozen, heeft Amerika bijna geene behoefte meer aan manufactuur-voortbrengselen van Duitschland; dank zij onze landgenooten, wurden die voorwerpen thans in de Vereenigde Staten beter voortgebracht dan bij ons, want de meeste landverhuizende Duitschers zijn zeer bekwaam en onderscheiden zich door eene groote activiteit. Ook is sedert het bestaan van het Zollverein de uitvoer van Duitschland naar Noord-Amerika 40 millioen thaler verminderd. Amerika telt thans reeds 4 millioen Duitschers als inwoners. (Voss. Ztg.)

— De opening der tentoonstelling van voortbrengselen der Oostenrijksche nijverheid, heeft den 15 dezer te Weenen plaats gehad, in tegenwoordigheid van den keizer en van al de prinsen van het keizerlijk hof. Door den minister van staat graaf Colowrat vergezeld, heeft Z. M. de onderscheidene zalen der tentoonstelling bezocht en zich over zijn bezoek uiterst voldaan betoond. En inderdaad, het schijnt dat de sedert eenige jaren door de industrielen van Oostenrijk gemaakte voordeelingen alle verwachtingen overtreffen.

— Uit Munchen schrijft men van den 18 mei, dat op de markt aldaar de graanprijzen eene merkbare stijging hebben ondergaan. Kooplieden uit Wurtemberg en Zwitserland hebben er aanzienlijke koopjes gedaan; waaruit men opmaakt dat het ongunstige weder in die twee landen even als in Beieren, ernstige vrees voor den aanstaanden oogst doet ontstaan. De koning van Hannover heeft het verzoek der aanhangers van de nieuwe Duitse kerk te Hildesheim, die vroegen zich tot eene gemeente te

moegen organiseren, van de hand gewezen; en het onbehoefd diervan te bevelen zijne predikation te staken en het stadhuis te verlaten, alwaar de stedelijke raad hem voorloofde had te prediken.

ZWITSERLAND.

De edelachtbare der Catholijke kerk heeft de regeringen van Solothurn en Thurgau genoodigd, zich met haar te vereenigen en met hunne geloofsgenooten gemeene zaak te maken, ten einde de herstelling te verkrijgen der kloosters, wier bestaan door het voorgaande verdrag is gewaarborgd.

— Dr. Steigers doodvonnis is door het hof van appel van Lucern met eene meerderheid van 7 tegen 3 stemmen bekrachtigd.

— Men merkt wederom eene dreigende beweging in het protestantsch gedeelte van den Bernschen Jura op, en wel bepaaldelijk in de valei van St. Imier, dewelke vroeger ook naar contingen van de vrijkorpsen geleverd heeft, en alwaar nog heden, naar men verzekert, veel wordt aangeworven voor eene nieuwe revolutionnaire expeditie. In Bazelland heerscht groote gisting en in weersyde van de door de regering genomen maatregelen zijn de vrijkorpsen daar nog zoo goed als op de been.

— De nieuw gekozen raad van Lucern heeft den 17 dezer eene voorbereidende vergadering gehouden; den volgenden dag heeft hij plechtig, in de kerk, den door de constitutie gevorderden eed afgelegd en des maandags daaraan eene gewone zitting geopend. Een der eerste onderwerpen zijner overwegingen was het verzoek om genade van Dr. Steiger, ondersteund door petitien, die meer dan 3000 handteekeningen dragen, waarbij nog gevoegd waren aanbevelingen van geestelijke en wereldlijke autoriteiten buiten het kanton. Dr. Steiger verbindt zich voor altijd de confederatie niet alleen maar geheel het vasteland van Europa te verlaten. Op het voorstel van den voormaligen avoyer Siegwart Muller is de petitie met af te worden overgenomen, om zijn voorloopig advies uit te brengen over de vraag of er, zonder het doodvonnis, uit te voeren, een middel te vinden zou zijn, om te beletten dat hij immer eenig nadeel aan het kanton kunne toebrengen.

Het verzoek van gratie van den kapitein Ulm is met eenparige stemmen verworpen; deze is veroordeeld tot militaire en burgerlijke degradatie, wegens overloopping naar den vijand. Hij zal die straf ondergaan, welke door eene tijdelijke ontsluiting zal gevolgd worden.

In dezelfde zitting heeft de regeringsraad aan den grooten raad overgelegd de antwoorden van eenige kantonen, die zich scherpstellig verhoorden tot het behoud van de algemeene rust.

ENGLAND.

LONDEN, 21 mei. Heden is de koningin op het paleis van Buckingham het adres ontvangen van de municipale corporatie van Dublin, betrekkelijk Hr. M. reis naar Ierland. De koningin was op haren troon gezeten en nevens haar bevonden zich hare ministers en de grootofficieren der kroon. Het adres werd aangeboden door den lord mayor van Dublin, die vergezeld was door eene deputatie der municipale corporatie.

De Engelsche dagbladen melden heden, dat de koning en de koningin der Belgen binnen weinige weken een bezoek aan koningin en prins Albert zullen komen brengen.

— Mgr. de bisschop van Armagh, de Catholijke priester van Ierland, heeft al zijne ambtgenooten tot bijeenroeping eener synode opgeroepen, in welke de gezamenlijke Iersche prelaten zich met het onderzoek van het regeringsontwerp betrekkelijk het academisch onderwijs in Ierland zullen bezig houden. Met belangstelling wordt die vergadering te goeet gerien; want de beslissing der bisschoppen zal tot gids dienen aan de publieke opinie, welke tot heden noemens dit punt

verdeeld is. De heer O'Connell zelf heeft te kennen gegeven, in de jongste bijeenkomst van het verootgenootschap, dat men alvorens zich te verklaren, het besluit der kerkvongden behoort af te wachten.

— Men heeft weder een blijk gekregen van de vermeerdering, welke het verlagen van het briefporté thans oplevert. In 1844 heeft de opbrengst daarvan beloopt 1,705,067 pond st., zijnde meer dan 84,000 p. st. meer dan in 1843. De tegenwoordige vermeerdering in één jaar is aanzienlijker dan sedert 1815, slechts twee jaren, 1825 en 1836 uitgezonderd. Van 1840 (het eerste jaar van de penny-port) tot 1844 heeft de zuivere vermeerdering 50 ten honderd bedragen.

— De erfgroothertog en de erfgroothertogin van Mecklenburg Strelitz hebben Londen verlaten, om naar het vast land terug te keeren.

— Het lagerhuis heeft eindelijk in zijne zitting van den 21 mei het wets-ontwerp betrekkelijk de aan het collegie van Maynooth te verleenen toelagen met 817 tegen 184 stemmen aangenomen, welke overderheid grooter is, dan men staatelijk verwacht had. Vervolgens heeft het huis met 248 tegen 145 stemmen een amendement van den heer Duncombe verworpen, hetwelk strekte om de wet slechts voor een tijdvak van drie jaren van kracht te verklaren.

— Den 23 mei is dit wets-ontwerp in het huis der lords ingebracht en aldaar dien dag voor de eerste maal gelezen. Op voorstel van den hertog van Wellington, zijn de beraadslagingen over de tweede lezing op den 2 juni bepaald.

WET IN PORTUGAL.

De onderscheidene Madridsche dagbladen ten onrechte den naam van concordaat gegeven hebben aan de overeenkomst met den H. Stoel gesloten. Het is slechts een eenvoudige schikking (*convenio*), welke de grondslagen behelst van een nader te sluiten concordaat.

— De *Catholic* deelt van zijne zijde eenen brief uit Rome mede, waarvan de voorname inhoud hierop neder komt:

Ik ben in de gelegenheid geweest om volkomen te worden betrekkelijk alles wat het concordaat, de diplomatische handelingen van den heer Castillo enz. betreft. In al bijgevoegde dagbladen daaromtrent vermeldend is niet gesuggelaten en veel bijgevoegd. De kardinaal-secretaris van staat liet den heer Castillo weten dat hij gemagtigd was hem te ontvangen, dat hij zijne lastbrieven als authentiek zou beschouwen, voor zooveel aangaaude bijlegging der zaken voor de kerk van Spanje, maar zonder eenige strekking of betrekking tot de staatsaangelegenheden. Dat zijn heiligheid, de rust van Spanje verlangende en daarmede zoveel mogelijk willende bijdragen, zou nadenken over het middel dat aangewend zou kunnen worden, om de koopers der kerkelijke goederen niet te verontrusten; maar dat zulks alleen plaats hebben, wanneer de kerk en hare bediening door eene behoorlijke dotatie zullen zijn schadeloos gesteld, toereikend en geheel onafhankelijk van den staat en de openbare schatkist, en zulks niet naar den willekeur van het gouvernement, maar naar het oordeel en volgens het onderzoek van het opperhoofd der kerk en anders niet.

Dit alles betreft de goederen der wereldlijke en geordende geestelijkheid, die tot den 31 december 1844 vercocht zijn; maar niet zulke goederen welke na dat tijdstip mogten zijn vercocht.

De bissdommen, wier vicarissen-capitularii sede vacante niet naar de kanonieke regels zijn gekozen zullen voorloopig aan apostolische administratoren, aan de respectieve metropolitane of aan de naburige bisschoppen toevertrouwd worden.

De bissdommen *Mondoned* en *Orenso* zijn aan den aartsbischop van Santiago; die van *Gerona* en *Tortosa* aan den aartsbischop van Tarragone opgedragen.

— De kardinaal-patriarch van Lisabon, is den 7 april, in den onderdan van 78 jaren overleden. De koningin en het gansche hof heb-

ben zijne uitvaart, welke met groote pracht gevierd zijn geworden, bijgewoond.

FRANKRIJK.

PARIJS 22 Mei. De kamer der gedeputeerde heeft heden een aanvang genomen met de beraadslagingen over het ontwerp van wet betrekkelijk de vrederegters. Deze wet heeft ten doel om de vacatie gelden af te schaffen en aan de vrederegters eene vermeerdering van bezoldiging toe te staan, ter gemeetkoming voor het verlies dat zij daardoor zullen te lijden hebben.

— Victor Hugo, zeer onlangs tot het pairschap verheven, is door de kamer der pairs benoemd tot rapporteur van het wets-ontwerp betrekkelijk het behoud van drie geschiedkundige monumenten.

— De *Catholic Herald* van Calcutta, van den 22 februarij behelst het volgende: Te Bangalore, hoofdstad van Maissour, met ongeveer 150,000 inwoners bestaat eene Catholijke gemeente van ongeveer 3,000 leden, bestuurd door den eerw. heer Joubert, fransch missionaris van de zending van Pondichery. Het jaarlijksch register der bediening van de H. H. Sacramenten behelst gemiddeld: 400 gedoopten; 5,000 bichtelingen; 3,500 communieën; 80 à 100 huwelijken, 80 à 100 bedieningen der laatste H. H. Sacramenten; 218 kinderen, die de Catholijke school bijwonen; 250 à 300 sterfgevallen. Het getal der bekeeringen heeft in de laatste vijf jaren 350 bedragen, waaronder 60 van protestanten en 295 heidenen.

— De minister van finantiën heeft zich gisteren gelijk wij toen reeds te kennen gaven, naar de kommissie van de kamer der pairs begeven, welke belast is met het onderzoek van het voorstel des heeren M. de Bort betrekkelijk de aflossing der 5 pCts. schuld. Men gelooft niet, dat de lectuur van het rapport in de kamer zal plaats hebben voor het einde van de beraadslaging over de twee wets-ontwerpen op de telregten.

— De kamer der afgevaardigden heeft, in hare zitting van den 21 dezer, het wets-ontwerp betrekkelijk den spoorweg van Parijs naar de Belgische grenzen met 253 tegen 10 stemmen aangenomen.

— De legitimisten klagen zeer dat het ministerie niet geantwoord heeft op het verzoek van Don Carlos en de prinses de Berra, om zich in het zuiden te vestigen, als hebbende de geneesheeren verklaard, dat het klimaat van Bourges nadeelig was voor de gezondheid der gemalin van den Spaanschen regent en dat zij een meer zuidelijk klimaat noodig had.

— Te Nantes is eenige dagen geleden eene vechtpartij ontstaan tussehen een aantal ambachtslieden en de bakkers-gezellen, die zich in *corps* naar de hoofdkerk begaven om er de mis van hunnen bescherm-heilige te vieren. De bakkers werden doerlijk mishandeld, onderscheidene commissarissen van politie geslagen en de stem van den maire miskend. De tusschenkomst der gewapende magt was noodig en hier en daar stroomde het bloed. Negentien of twintig der belhamels zijn in hechtenis genomen, en de gekwetsten zijn meestal naar het gasthuis gebragt.

— 24 mei. Er loopt in de staatkundige wereld een dier onmogelijke geruchten, dat alleen geloofbaar is, omdat het door achtingswaardige personen verzekerd wordt. Men zegt namelijk, dat de hofpartij het voornemen heeft de dotatie voor den hertog van Nemours door de kamer te doen goedstemmen bij wijze van amendement op de begrooing. Men denkt echter niet, dat het ministerie, dat gedurende deze zitting al het mogelijke gedaan heeft om stand te houden, nu bij het einde derzelve, zijn bestaan op een zoo gevaarlijk terrein zal durven wagen. Het zal dus eerst bij den aanvang der volgende zitting zijn dat men dien strijd zal durven aanvangen, waartoe men zich van beide kanten met alle moeite voorbereidt.

— Zoo als wij in ons vorig no. meldden, hebben onderscheidene aartsbischoppen en bisschoppen verklaard, dat zoo de jesuiten uit ditzelver huizen verdreven werden, zij in hunne paleizen een toevluchtsoord zullen vinden. De brief van den bekenden bisschop van Chartres over dit onderwerp heeft de oppositie-partij in woede doen ontsteken. Den moed der christenen naar hunnen eigen moed afmetende verbeelden zij zich, dat de bisschoppen eerbiedwaardige geestelijken aan hirn tot zonder overlaten, omdat zij getroffen worden door handelingen, die alleen tot de bevoegdheid der bisschoppen zelve behooren. Ook hebben al de bladen, die de anti-jesuitische partij zijn toegedaan, en zich door de members Dupin o. s. hebben laten om den tuin leiden, op nieuw alles in het werk gesteld, om ingang te doen vinden aan hun onophoudelijk vooruitgezet, doch steeds door hunne handelingen en geschriften versterkt, dat op de jesuiten de jansenisten te volde trekken, maar steeds veel afblijven, en vooral voor de godsdiens, de bisschoppen en andere geestelijken hebben. Nu eerst beginnen zij de diepte van den afgrond te zien, welken zij geopend hebben. Moge het niet te laat zijn!

— De hertog van Broglie en dr. Lushington hebben de onderhandelingen waarmede zij belast waren ten einde gebragt. De scheeps-kapitein Bonet-Willaurin heeft, naar men zegt, de tijding mede gebragt dat het Engelsch gouvernement de onbeduidende wijzigingen, door ons kabinet voorgesteld heeft aangenomen. Het régt van visite zal gedurende twee jaren opgeheven zijn en daarna afgeschaft worden, indien beide mogendheden even voldaan zullen zijn, over de genomen maat. Men weet dat het nieuwe middel tot onderbrekking van den slavenhandel bestaat in de oprigting van twee eskaders, van gelijke magt, die eene gecombineerde waakzaamheid op de schepen hunner natie zullen uitoefenen. Engeland en Frankrijk zullen wijders, langs den weg van tractaten, en ingeval van derzelver schending, door magt van wapenen de slavenhandel, door inlandsche opperhoofden langs de kusten van Afrika gehouden, vrachten op te heffen.

NEDERLAND.

BOSCH, 26 Mei. Het provinciaal gerechtshof van Noord-Brabant heeft vrijdag laatstl. uitspraak gedaan in de zooveel gerocht gemaakt hebbende zaak van J. J. Stupers uit Vlijmen, beschuldigd van poging tot manslag, door met een geweer te schieten op eene hem achtervolgende nachtwacht, en van diefstal bij nacht, gepleegd door meer dan een persoon, waaronder een gewapend was, na reeds vroeger wegens miadaad veroordeeld te zijn geweest.

De beschuldigde bragt tot zijne verdediging in, dat hij den bewusten nacht, waarop het feit zou gepleegd zijn, bij zijne zuster had doorgebragt, hetgeen hij door de beëdigde verklaring van eenige getuigen ter ontlasting, door hem opgeroepen, trachtte te bewijzen.

Het hof oordeelende aan de verklaring der getuigen, geen geloof te moeten staaen, heeft hem schuldig verklaard van de hem ten laste gelegde feiten, uitgenomen de poging tot manslag, en diensvolgens veroordeeld tot geesseling, brandmerk en 20 jaren tuchthuisstraf.

— Men verneemt dat de politie te Maastricht een man gearresteerd heeft wiens kleedren met bloed bevlekt waren. Hij zegt te Diest geboren en voormalig geëmplooyerd van het station te Mechelen te zijn. Men houdt hem verlaacht als een der daders van den moord op den waker van het station te Leuven gepleegd. Het Belgisch gouvernement heeft zijne uitlevering gevraagd.

— Z. M. heeft aan den gewezen Hanoverschen consul J. G. Matthea en aan den vice-consul van Z. M. den keizer van Rusland, te Rotterdam, J. P. J. Deijk, respectievelijk vergoeding verleend tot het aanbrengen en dragen van de resterselen der Guelphen-orden 1ste klasse, en der orde van St. Stanislaus 2de klasse.

— Aan H. M. de koningin heeft het bevel gegeven eene som van f. 100 ter hand te stellen aan de

...niederer der maatschappij Caecilia om deze som te storten in het fonds derzelve maatschappij.

Door den raad van administratie van de Hollandische IJzeren spoorweg maatschappij, is een belanghabben een brief rondgezonden, waarbij kennis wordt gegeven van de maatregelen welke de raad heeft beraamd, om bij den aanleg van den spoorweg tot Rotterdam niet blootgesteld te worden aan dezelfde moegelijkheden als tot nog toe de ontgeening van gronden heeft opgeleverd.

SILAGE, 23 mei. De eerste kamer der Staten-Generaal heeft zich, in hare vergadering van heden, vereenigd met de vier haar laatstelijk door de tweede kamer toegezonden wets-ontwerpen, namelijk, dat betrekkelijk wettelijke verordeningen over Limburg; dat tot wijziging der begroting voor de nationale schuld, over 1844, dat betreffende de invordering der directe belastingen, en dat betrekkelijk het muntwezen.

Ugens de berichten van het Nederlandsch consulaat te Havana, heeft de orkaan van den 4 en 5 october 12. aldaar zoo veel schade toegebracht, vooral aan de suiker-fabrieken, dat daardoor een vermindering van 500,000 kisten suiker op den oogst van 1844 zal ontstaan. Men rekende meerdere jaren noodig te hebben om zich van de geleden schade te herstellen en de productie tot het gewoon cijfer terug te brengen.

24 mei. Bij besluit van 22 mei jongst, heeft Z. M. op nieuw aflosbaar gesteld een gedeelte der 4 1/2 pCts. schuld bekentenissen van het voormalig amort. synd. en wel de schuldbekentenissen, welke begrepen zijn in de derig aan de beurt liggende reeksen, die bij de algemeene loting van 31 maart jl. zijn uitgetrokken, en alzoo een kapitaal van zes miljoenen guldens. De in die 30 reeksen begrepen schuldbekentenissen zijn in geld aflosbaar den 15. junij aanst. Na dien dag is geene rente meer op dezelve verschuldigd. De houders kunnen dezelve met de onverschillen coupons tot aflossing aanbieden, bij den agent van het instansie van financien te Amsterdam, op 15 junij en vervolgens. Het kapitaal met twee en een halve maand rente, wordt hun voldaan bij assignatie op de Nederl. bank.

Bij besluit van 20 mei jl. heeft Z. M. de heeren L. J. Enthoven en comp., Gower Nephews en comp., Thomas Wilson en zoon, Fred. Rickerts, W. J. J. Chaplins, M. Uziel, voor C. Dayaux, verklaard, te zijn concessieparissen van den spoorweg van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem; de concessieparissen hebben niet alleen de verplichting op zich genomen, dit belangrijk middel van communicatie tot de Pruisische grenzen uit te breiden en aan het entrepotdok te Amsterdam te verbinden, maar zich tevens verplicht, om binnen den kortst mogelijken tijd eenen spoorweg van Rotterdam naar Utrecht aan te leggen, welke op eerstgenoemde plaats zoo wel met de Maas als met den Hollandschen spoorweg zal in verband gebracht worden. Het gouvernement heeft zich tevens hier voor den handel zoo belangrijk regeet voorbehouden van, zonder vergoeding aan de nieuwe maatschappij, de Maas op den Rijn spoorweg voor het vervoer van koopmans goederen in werking zijnde tarieven te verminderen.

In den loop dezer week, zijn in den winkel van P. Boer, in het Noorderde, twee drieguldenstukken uitgegeven, die bovendien zijn valsche te wezen.

ROTTERDAM, 23 mei. De 330,451 balen Java koffie, in de laatste na- en voorjaarsveilingen der Ned. landtsche handel-maatschappij alhier opgehouden, zijn uit de hand verkocht tot 1/2 cent boven de gewone prijzen.

MIDDELBURG, 21 mei. Men verneemt dat dezer dagen, zoo wel door den raad der stad Middelburg als door heeren gedeputeerde staten van Zeeland, bij een eerbiedig adres aan den koning, het volgende gunstige beschikking is ingeroepen tot verwezenlijking van het onlangs door onzen stadgenoot den heer D. Drinkers, ontworpen plan tot het aanleggen van eenen spoorweg van genoemde stad naar de Duitsehe grenzen, in verband met een vroeger ingediend ontwerp tot het digten van het Sloe en het daarstellen van een nieuw kanaal door Wulcheren, met de daarmedel gepaard gaande verbetering der Middelburgsche haven.

TERWARDEN, 21 mei. Men verneemt dat eenige eenarbeders onder Ter Lijerd, in de grachten Westvlietingerwerf, meerdere arbeidslouwen verrichtende, te dier oorzaak wanordelijkheden hebben bedreven, welke van een dergel. hiit-tand uit Terwarden dedwaars zijn vertrokken,

tegen elnde verdere onaanzenaamheden en rustver storing te beteugelen. Men twijfelt niet, of deze maatregel zal voldoende zijn, om de rust geheel en al te herstellen.

VENLO, 21 mei. Te Panningen onder Helden, ongeveer drie uren van hier, is de linkerzijde der Maas, is de keek, herwilt geworden. De misdadiger of misdadigers hebben er weten in te komen door inkransing, en de offerbus opengebroken en geleidigd, en ook twee zilveren hoofdkroonen een schepter met gouden spits, en een wereldklobb, de Meraden van de He Maagd en het kindeke Jesus medegenomen. De daders, zijn nog niet bekend, doch men heeft vermoeden op twee mannen, die den dag te voren hunne waren uitventten.

TWEDEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 23 Mei.

Op het oogenblik dat de openbare beraadslagingen over de wet, betrekkelijk het tarief op den uit- en doorvoer een. aan vaag zouten, uitsp. wordt door den heer Luzac voorgesteld om deze beraadslagingen nog uit te stellen, en zulks op grond, dat de in dit ontwerp nader van regeringswege gebrachte, en eerst in den late namiddag van gisteren aan de leden bekend geworden wijzigingen van zoodanigen gevestigten aard waren, dat daarover een nader onderzoek in de afdeelingen behoorde plaats te hebben. Het genoemd lid beriep zich daarbij vooral op de wijziging, volgens welke de voorgestelde bepalingen mits de regten op sommige graansoorten geheel, uit het tarief zouden wegvallen, en dus de partiële veranderingen van van 29 december 1835, betrekkelijk de belastingen van den landbouw, bij dit ontwerp geene plaats zou vinden; meenende de spreker, dat daardoor van het beginsel zelf, waarop de wet steunde, was afgegaan. De heer de Kempenaer en andere leden hebben dit denkbeeld ondersteund.

Daarentegen hebben de heeren van Dam van Iselt, Faber van Riemsdijk, Brugo en anderen beweerd, dat het nader onderzoek in de afdeelingen niet noodig was, daar de zaak welke het hier gill, met de meeste nauwgezetheid, langen tijd achen, in de afdeelingen was overwogen en de bedoelde wijziging op het in het algemeen van slag uitgedrukt verlangen der meerderheid, door de regering was toegestaan.

Aan de over dit punt gevoerde woordenwisseling heeft ook zijne excellentie de minister van financien deel genomen, die echter zich geene partij omtrent de vraag over het al of niet verschuiven der beraadslaging heeft gesteld, maar enkel op sommige gezegden van den heer Luzac, welke de regering van wankelmoedigheid in deze had beschuldigd, is teruggekomen.

Ten laatste is met 39 tegen 15 stemmen beslist, dat de beraadslaging over het tarief zou worden verdaagd tot na die over het aannangig voorstel betrekkelijk de grondwetsherziening; — dat deze laatste beraadslaging op maandag aanstaande een aanvang zou nemen; — en dat inmiddels al wat het tarief betref op nieuw naar de afdeelingen zou worden verzonden.

Particuliere correspondentie.

23 mei. Zoo ergens is het wel bij die soort van handel-drijvende menschen, die zich kunsthandelaars noemen, dat men zou vermoenen kunstswaak en gevoel voor kunst te mogen aantreffen; of, zoo zij die zoodanigen handel exploiteren, die begaafdheden niet bezitten, zou men toch mogen veronderstellen, dat zij, in de keuze der voorwerpen, welke zij ten toon stellen, en koopers en liefhebbers anders zouden raadplegen. Deze veronderstellingen, die ik toch meende gegrond te zijn, ondervonden dezer dagen, in deze aanzienlijke plaats de residentie, eene bittere teleurstelling; toen ik, des namiddags zoo wat rond flaneerende, mij in eene voornamste straat, tot voor de ransen of glazen uitstekken gelokt zag van zekeren aldaar wemenden, ik ween althans kunsthandelaar, door eenige platen welke daar voor het publiek worden geexposeerd. Wat zag ik? Drie platen op eene rei, de middelste verbeeldende de begraafing van Christus, en aan weerszijde eene scène uit de avonturen van Don Quichotte met zijnen Santo Pancho. Groter voorbeeld van wansmaak geloof ik niet te kunnen aangetroffen te hebben, en onder dit oogpunt walde mij dit gezigt. Ik wil het, dat ook alleen onder dit oogpunt beschouwd hebben. Trouwens het godadienslike kan er niet door tijden. De Zelfigmaker en al wat hem betreft is te ver verheven boven welke blonder, want er door te kunnen liden. Zelfs het zedelijke licht er

niet door, want wie nog slechts een weinig gevoel heeft, zal zich aan zulke dingen niet ergeren. Dit dacht ik, en anderen dachten even zoo; want ik bleef een oogenblik als in beschouwing staan, en hoorde meer dan eene stem, die den verregaanden wansmaak van den kunsthandelaar in harde tevoordringen gispte; maar geen enkele die uit die verhouding ontfeking tot spotters sprond; en even zoo geen enkele die er zich aan scheren te ergeren. De bedoelde kunsthandelaar diene echter deze tot waarschuwing. Is het wansmaak, hij raadplege menschen die smaak hebben, is het opzet, iets dat wij niet mogen noch kunnen veronderstellen, hij wete, dat het doel geheel mislukt is.

Advertentien

* Heden overleed mijn geachte non, de heer THEODORUS NICOLAAS BEELS, Medicijn Doctor te Breda, in den ouderdom van 71 Jaren. — Eenige Kennisgeving. F. T. KEUNEN. Breda, den 20 Mei 1845.

* De Dijkdirectie der Watering van Groede en Banstpolder is voornemens, om op Maandag den 11 Junij 1845, des voormiddags ten 11 uren, haren de Groede, en aldaar ten Huis en Herberg van ABRAHAM GUISSELS, publiek en aan de minst deude Aante besteden, het aan hare Watering verebenodigde DIJKS-MATERIAAL en STERNSOORTEN als volgt: 40,000 buxten Hollandische Rijp, 14,000 buxten Maringland, 13,000 -- Wiltsegghe Staken, 10,000 -- Dubbelhanden Bladriet, 40,000 -- Brabandsch Rijp.

50 Lasten van 10 Elzwaar 90 en 40 duimen 75, dito polen 6, 90, 65, 125, 5, 65, 40, 290, 4, 60, 40.

Waarbij zal moeten geleverd worden 1500 Eiken Staken 2 Waar 8 duimen omteek en lang 120 duimen.

200 Lasten Vlaamsche Steen, 50 Doornische.

Tot narigt van de gegadigden dient...

te voldoen aan de verischen, waarnaar dergelijke verantien voor de calamiteuse Polders in Zeeland voor het loopende dienstjaar zijn Aanbesteed geworden. Uitgezonden de afmetingen en waarte van het Maakboek lichte voren onafgeven.

Dat de Aanbesteding onder naders approbatie zal geschieden.

Dat de befalling der aanneming ommen eerst een jaar na de aflevering zal plaats hebben.

De Dijkdirectie van de voorn. Polders.

De Dijkgraaf P. VAN PEENEN, Ter ordonnantie derzelve, De Ontvanger Griefier, P. A. LE CLERCO.

De dienst van het IJZERE N STOOMJAGT

JAN VAN ARKEL, Gedurende de zacht gewaakt geweest zijnde, op Maandag 20 Mei HERVAT.

VETREK UREN, ZONDAGS, DAGELIJKS UITGEZONDERS ZONDAGS.

Naar Schiedam naar 's Bosch.

van 's Bosch ten 6 ure van Schiedam ten 12 ure. " Gorinchem " 8 " " Rotterdam " 1 " " Dordrecht " 10 " " Dordrecht " 21 " " Rotterdam " 10 " " Gorinchem " 8 "

Directe Correspondentie op Utrecht en 's Hage.

Deurs van Amsterdam, Zaterdag 24 Mei, op vier ure.

4 pCt. 100, Am. Synd. 4 1/2 pCt. 100, Ardor 8 1/2 pCt. 27 1/2, Dito Opbepr. 2 1/2, Dito Coupons 25, Dito 3 pCt. 42 1/2, Dito Binnel. 3 pCt. 34, Fr. Unge. 8 1/2, Dito 8 pCt. te Londen 12 pCt. 68, Dito 100 pCt. 68.

ter drukkery van D. A. DE ROET.